

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 287 (2859) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Mindanao fővárosát megszállták a japán csapatok

Súlyos páncélos csata tombol Luzon szigetén Komolyan fenyegetik a japánok az Egyesült Államok valamennyi keletázsiai állását

Roosevelt garancia-szerződést ajánl fel Martinique francia parancsnokának (?)

Rio de Janeiroból jelentik: (NTI) Manila hivatalos közlemény szerint a japánok nagylétszámú csapatokkal továbbra is támadnak Luzon északi részén. A közlemény elismeri, hogy a hétfői partraszállásnak az lesz a következménye, hogy a japánok uralmuk alá hajtják Luzon partvidékét, vagyis a szigetet legnyugatibb pontjáig elfoglalják. Azt is közlik, hogy 4 fülöp-szigeti hajót 13.188 tonnával elsüllyesztettek. Két hajó sorsáról nem érkezett hír. (MTI)

Rio de Janeiroból jelentik: (NTI) Washingtoni jeentés szerint a külügyminisztérium megerősítette, hogy japán csapatok szálltak partra Luzon-sziget nyugati részében. 80-100 ezer főnyi japánról van szó, akikkel heves harc folyik. Manilából a hír kiegészítéseként közlik, hogy a japánoknak sikerült harcokoskat is partra tenniük és már is súlyos páncélos csata tombol. (MTI)

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma jelentése szerint a japán hadsereg egységei napról-napra újabb jelentékeny sikereket érnek el a Fülöp-szigeteken Malajban és Borneóban. A hadműveletek mindenütt az előre megállapított terv szerint folynak és egymásután érkeznek a japán erősítések. Hétfőn a Lingayen öbölben sikerült hatalmas szállítmányt partra tenni. Nyugodtan lehet állítani, hogy Manila menthetetlenül megadásra van ítélve. Az a tény, hogy 80 hajóból álló karaván eljuthatott rendeltetési helyére, mutatja, hogy mennyire kezükben tartják a japánok a tenger feletti uralmat.

IPOCH FELÉ KÖZELEDNEK A JAPAN CSAPATOK

Tokióból jelentik: (NTI) A császári hadsereg főhadiszállásának hadsereg és haditengerészeti osztálya közölte, hogy a Mindanao szigetén partraszállott japán erők szorosan együttműködve a tengeri előkkel teljesen megszállták Davaot, a sziget fővárosát. (MTI)

Stockholmból jelentik: (Stefani) Singaporei jelentés szerint a Malayaban visszavonuló csapatok mindössze ötven mértföldnyire vannak Singaportól. (MTI)

Saigonból jelentik: (Stefani) A japán csapatok északnyugatról megközelítet-

ték Ipocho városát. A város elfoglalása nagy veszteség lenne Anglia számára. Innen nyílnak a közlekedési utak Singapore felé. A város egyik legfontosabb központja az ónbányászatnak. (MTI)

Kewloomból jelentik: (GFI) Japán csapatok hétfőn este 11 órakor kézre kerítették Hongkong keleti részén a Kamaron hegyet. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) Az angol hírszolgálat közlése szerint a washingtoni haditengerészeti hivatal bejelentette hogy Guam tengerészeti támaszpontot végleg megszállta az ellenség. (MTI)

Rio de Janeiroból jelentik: (NTI) Ideérkezett jelentés szerint északamerikai körökben beismerték, hogy a ja-

pánoknak a Fülöp szigetek megszállására irányuló hadműveletét döntő hatása lesznek. A japánok komolyan fenyegetik az Egyesült Államok valamennyi keletázsiai állását. A washingtoni hadügyminisztérium nyilatkozatában megállapítja, hogy a japán expedíciós hadsereg, amelyet Luzon szigetére szállítottak, 6-8 hadosztályból áll.

Rómából jelentik: (MTI) Tokiói jelentés szerint nem felelnek meg a valóságnak azok a brit jelentések, amely szerint az indiai katonák is kivesszük részüket a japán csapatok elleni harcokból. A Kokumin Simbun jelentése szerint az indiai csapatok egyáltalán nem hajlandók harcolni a japánok ellen. A hinduk tömegesen hagyják el állásaikat.

Egyre több szó esik Martinique-ról

Lisszaboni jelentés szerint — mint a Pest írja — Roosevelt külön megbízottja tegnap repülőgépen Martiniqueba utazott. Úgy tudják, hogy garancia-szerződést ajánl fel a martiniquei parancsnoknak. A szerződés szerint Amerika jótáll a sziget jelenlegi viszonyaiért, viszont jóállást kérnek a franciáktól arra, hogy nem változtassanak a mostani állapotokon.

Lisszabonból jelentik: (NTI) Stirling ellentengernagy, az észak-amerikai hajóhad volt vezérkari főnöke, a Daily Mail december 18-iki számában azt írja, hogy Amerikának és Angliának együttesen készen kellene állnia arra, hogy esetleg megszállják az Azori-, Zöldfoki-, Kanári-szigeteket, Dakart, Martiniquet és Guadelupot. Az Egyesült Államoknak mostanra készen kellene állnia, hogy kellően szembeállhasson a nagyvárosai és ipari üzemei elleni esetleges bomba-

támadásokkal. A csendes-óceáni helyzet, különösen pedig az a veszély, hogy a Fülöp-szigeteket megszállhatják, az Egyesült Államok számára esetleg szükségessé teszik, hogy atlanti-óceáni flottáját nyomban a Csendes-óceánra küldje. Ilyen tengeri műveletre azonban a leg gondosabban kell vigyázni és a japán hajóhaddal mindaddig nem szabad tengeri csatába becsúszni, amíg a légi főerők Amerika számára biztosítva nincsenek. Az Egyesült Államok már megfizette a tandíjat azért, hogy nagy hajóegységeivel a légipárba jár alul maradjon. A hajóhadat nagy légi erő támogatásával és katonák millióival kell Kelet-Ázsiába küldeni. Helytelen felfogás az, hogy az Egyesült Államok elzárkózással is megnyerheti a háborút. Annak, aki a háborút meg akarja nyerni, harcolnia kell. (MTI)

A Földközi-tenger nyugati részében várnak új német akciót az angolok

Berlinből jelentik (Bud. Tud.): A német hadsereg főparancsnokságának Hitler által történt átvétele Angliában mély benyomást keltett. A hangulatot a Times vezércikke jellemzi legjobban. Szerinte ez az esemény Angliát érinti elsősorban. Ezekből a ber-

lini eseményekből csak egy következtetést szabad levonni: azt, hogy az ellenséges erők még nagyobb összpontosításával lehet számolni, amelynek megfelelően Angliában is fokozni kell az eddigi teljesítményeket. A legnagyobb figyelmet az angolok számá-

ra Hitlernek az az utalása keltette, hogy döntő események küszöbén állunk. Ezt a kijelentést úgy értelmezzük, hogy új műveletek és tervek készülnek, egyben azt sejtjük, hogy ezek a változások a Földközi-tenger nyugati részében várhatóak, tekintettel a mostani kedvező időjárásra.

JAPAN JOINDULATARÓL BIZTOSÍTOTTA ARGENTINÁT

Buenos-Airesből jelentik: (NTI) A japán nagykövet átnyújtotta a japán külügyminiszter barátságos hangú jegyzékét, amely elismeri a japán császárság és az Egyesült Államok között kitört háborúban tanúsítandó argentin magatartásról szóló jegyzék átvételét. A japán jegyzék megállapítja, hogy Japannak ellentétben az ellenség célszerű Állításaival, semmiféle céljai nincsenek Délamerikában. Végül azt a reményt fejezte ki, hogy ezek a mesterkedések nem zárják ki a két ország hagyományos barátságát. (MTI)

ROOSEVELT NAGYKÖVETSÉGET AKAR FELÁLLITANI A VATIKÁN-BAN

Washingtonból jelentik az Esti Újság: Romában hire jár, hogy az Egyesült Államok nagykövetséget akar létesíteni a Vatikán mellett. Az Egyesült Államoknak eddig a Szentszék mellett csak nemhivatalos képviselője volt.

Madridból jelentik: (NTI) Montevideoból érkezett szikratávíró jelentése szerint a brazil köztársaság elnöke elrendelte a San-Fernandó sziget megszerzését. (MTI)

ANGLIA SÜLYOS ÁRAT FIZETETT ÉSZAKAFRIKAI VÁLLALKOZÁSÁÉRT

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma megállapítja, hogy Cirenaiikában és a Földközi-tengeren lankadatlanul folynak a harcok. A németek és olaszok a megállapított új arcvonalon helyezkednek el és állandóan ellenőrzik a tengert és a szárazföldet. Az ellenségnek kéthónapos támadásai során csak néhány kilométernyi sivatagi területet sikerült elfoglalnia és csufos kudarcba fulladt az a célja, hogy a tengely-csapatokat megsemmisítse. Anglia nagyon súlyos árat fizetett ezért a vállalkozásáért.

Dr Hlatky Endre főispán nyilatkozik az „Új Magyarországban“ leközölt „nyilatkozatáról“

Nagyvárad. Saját tud. Az egyik elterjedt budapesti napilapban hasá bos riport jelent meg Nagyváradról. E riport keretében hosszabb nyilatkozat van dr. Hlatky Endre főispántól is, hogy őszinték legyünk e nyilatkozat egyes részeiben nemcsak minket döbentett meg, de másokat is akik szociális viszonyainkat ismerik. A cikkíró ugyanis azt mondja dr. Hlatky Endre főispánnal, hogy:

— Kapsz egy szászat, ha mutatsz nekem az utcán egy rongyos gyereket, aki koldul.

Akik olvasták a nyilatkozat e részét, hihették, hogy a főispán határfalan optimizmusa sugallta ezt a kijelentést. Mert hiszen közludomásu, hogy nagyon sok még a kolduló, rongyos gyerek Váradon; de köztudomásu az is, hogy épp a főispán az, aki mindent elkövet a nyomor enyhítésére. Miért tévedett volna ekkor nyilatkozatában? Ezért felkerestük dr. Hlatky Endrét hivatalában és szerényen bejelentettük, hogy jelentkezünk azért a bizonyos szászat s felajánljuk az első, rongyos kolduló gyerek számára.

A főispán, amikor megemlítjük a pesti lap nevét, összerántja szemöldö-

két és frásztalához lép. Kivezti a fiókból a cikket, amelynek margójára ezt írta:

— Regényes kitalálás! A felét se mondtam!

Azután röviden nyilatkozik a pesti riportról:

— Az, ami a pesti lapban megjelent, nem a nyilatkozatom! Regényes riport egy hosszú beszélgetésből. A kolduló gyerekekre vonatkozólag azt mondtam, hogy a város mindent elkövet a munkaelkültség és a nyomor enyhítésére, de egy év alatt sem lehet minden téren, mindent elérni. A zsidók százalékkára vonatkozólag a 22 százalék igaz. Nem mondtam ellenben azt, amit a pesti lap nekem tulajdonít, hogy 35 százalék volt, mert sohasem volt ennyire magas az arányszám. A pesti riportnak a katonaság és polgárság viszonyára vonatkozó része is nevelésesen fogalmazott, mert hiszen a polgárság lelkesedése, szeretete nem jelekben és nem most mutatkozik, meg volt ez — és ez így is van. — 1940 szeptember hatodika előtt is teljes fokban.

— Ami a szirtársulatot illeti, azt jónak valloam. Ismerem a magyar színészársadalmat, hiszen hat és fel-

Apolló Filmszínházban
Szerdán nincs előadás
Csütörtök, péntek, szombaton utoljára
Gaál Franci egyetlen magyar filmje
Pardon tévedtem

Belvárosi
Kedden utoljára:
BALALAJKA
Elnökök első napjától: **Tokaji rapszódia** Vaszary viqjáték

CASINO
Deanna Durbin világhírű alakítása **Választon**
ROSE MARY a Casino ünnepi műsora

Évig voltam a legtöbb színészt foglalkoztató rádió műsorigazgatója. A vidéki nívót is ismerem s a várad: színház első helyen áll.

Eddig szól dr. Hlatky Endre főispán nyilatkozata — a saját el nem mondott, de neki tulajdonított nyilatkozatra vonatkozólag. A pesti lapoktól pedig több tárgyilagosságot és kevesebb regényességet kíván a közönség. (h. ö.)

Karácsonyi ünnepély a postások jogász- és mérnökegyesületében

Lélekemelő szép karácsonyfa-ünnepséget rendezett a nagyvárad postások jogász- és mérnökegyesülete hétfőn délután 5 órakor a postapalota nagy előadótermében, amelynek emelvényén gyönyörű karácsonyfát állítottak fel.

Az ünnepségen megjelent dr. Erdélyi Géza postafőigazgató vezetésével a postafőigazgatóság egész tisztviselői kara továbbá Gianone Ottó postaműszaki főigazgató, a postás jogász- és mérnökegyesület budapesti anyagegyesületének alelnöke, valamint a szegedi postafőigazgatóság képviselőit dr. György Endre postatanácsos és dr. Elmann Aladár postatitkár.

A megjelent előkelő közönség sorában láthatók voltak dr. Hlatky Endre főispán és felesége, dr. Gyapay László h. polgármester dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök, Csernák Béla református lelkész, Gálffy Sándor plébános és a város társadalmanak sok már kiváló tagja.

Az ünnepséget harangzúgas vezette be, majd a Magyar Hízek egyének-lése után Joós Evike szavalta el bájos Bodás János „Békesség Nektek” című költeményét.

A szavaltat után dr. Erdélyi Géza postafőigazgató ünnepi beszédet tartott. Beszédében köszönetet mondott mindazoknak akik adományaikkal és fáradozásukkal lehetővé tették az első nagyvárad postás karácsonyfa-ünnepség méltó megrendezését.

A beszéd után Kovács Margitka szavalta el a „Postáskarácsony” című szép költeményt. Az ünnepség a Himnusz-szal végződött, majd Kovács Lajos postafőigazgató egyenként szólította a postásgyermeket, akik valamennyien tartalmas ajándékesomagokat kaptak.

Karácsonyra
pontos órát, ékszer
Gyenge István
ékszerésznél vegyen
mélyen leszállított karácsonyi
árban.
Nagyvárad, Rákóczi-út 19.

A közellátás időszerű kérdéseiről nyilatkozott Győrffy-Bengyel Sándor miniszter

Országosan csak akkor vezetik be a zsirjegyet, ha már a szükséges mennyiség rendelkezésre áll

A Budapesti Értesítő jelenti: Győrffy-Bengyel Sándor közellátási miniszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozott a közellátás időszerű kérdéseiről és többek között ezeket mondta:

— A közellátás biztosítása terén az utóbbi időben sokat haladtunk. Ez tartós munkának az eredménye. Beszerező osztágaink már hónapok óta járják az országot és elszámozzák a gazdákat a termék eredményeiről. A jelentések alapján nyugodtan mondhatom, hogy a búza- és rozszellátással nem lesz baj. Ugyanígy nyilatkozhatok a takarmányellátás kérdéséről. A bőrkészlet tekintetében a rendelkezésünkre álló kevés nyersanyagot úgy kell elosztani, hogy a hadsereg szükségletén kívül elegendő és megfelelő lábbel jusson a mezőgazdaságban, bányákban és iparban dolgozó munkásoknak és ami ezenfelül marad, azt igazságosan osszuk el az arra rászoruló közt. Minden ren-

delkezésre álló mennyiséget igénybe veszünk, hogy az itt fennálló hiányokat pótoljuk. A bőrtalp pótlására rendelkezésre állnak kitűnő faanyagok, utaszeszmaszerű lábbelik, felhasználjuk a talp pótlására a disznóbőrt is. Marhabőrből készült lábbelivel csak bizonyos készítményre tegezt tudunk ellátni. A textilellátás terén a népruházati akció folyamatban van

és megfelelő mennyiséget juttatunk flanel-anyagokból, fehérműből és főként férfiruháknak alkalmas anyagokból az arra rászorultaknak első áron. Eddig több mint kétfélmillió méter anyag került az ország különböző részeiben ezen akció keretében az arra rászorultak céljaira. A jövőben a rendelkezésünkre álló textilanyagot elsősorban ilyen célra dolgozzuk fel.

50 filléres flanelanyagok kerülnek forgalomba

— Figyelemmel vagyunk arra, — folytatta a miniszter, — hogy a legszegényebb rétegek is hozzáférhessenek megfelelő ruházati cikkekhez. Forgalomba kerülnek 50 filléres flanel-anyagok is. Természetesen forgalomba hozunk értékesebb anyagokat is, amelyekből igényének megfelelően vásárolhat az arra rászoruló. Ezeket az anyagokat a Hangya-fiókok és kiskereskedők útján hozzuk forgalomba. A textilellátás ügyét úgy irányítjuk, hogy a rendelkezésünkre álló textilanyagot 90 százalékban a legfontosabb szükséglet kielégítésére használják fel. A felállítandó textil-központ útján megszervezzük az elosztást. Gondoskodni fogunk minden ember ellátásáról. A jövő hónapban rendelet jelenik meg, amely országos viszonylatban bevezeli a kenyérjegyet. Erre azért van szükség, hogy a rendelkezésünkre álló mennyiséget június végéig igazságosan sük.

osszuk el, úgy hogy mindenkinek jusson és fennakadás ne legyen. Természetesen a terhes és szoptató anyák, valamint a nehéz testi munkások több kenyeret kapnak. A zsirjegyet csak akkor vezetem be országosan, ha a kellő mennyiség rendelkezésünkre áll és az ellátás folytonosságát biztosíthatjuk. Komoly feladat az árnyó biztosítása. Amikor a tisztviselői és munkásfizetéseket emelték, az árnyó kialakításának folyamata megindult. Ezzel elérkeztünk abba a stádiumba, amikor azt kell mondanom, hogy árak: stopp, nincs tovább. Munkánkat ezen az árnyón folytatjuk és e tekintetben nem lesznek gondjaim, mert ezt a nívót minden eszközzel tartani fogjuk. Megállapított árak mellett dolgozunk tovább a közellátás terén, hogy az országot a megpróbáltatás időszakában átvezessük.

Elegáns
UNNEPI
ajándék
Hameeli
kezttyü
Nagyvárad
terakat:
Rákóczi-út 1.

Pillanatnyilag vesztett jelentőségéből anémét szovjetharctér

Német tengeralattjáró elsüllyesztett egy angol repülőgépanyahajót. Churchill és Beaverbrook az Egyesült Államokban tartózkodik

Berlinből jelentik: (NTL.) A véderő főparancsnoksághoz beosztott Krause tábornok a következő heti beszámolót közli:

A közép-európai szárazföldi téli időjárás a német hadvezetőséget arra kényszeríti, hogy téli hadvezetésre rendezkedjen be. A német hadvezetés feladata, hogy megtegye azokat az előkészületeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elért eredményeket folytathassák. Ehhez mindenekelőtt arra van szükség, hogy a kiugrások és a kiszögéléseket kiegyenlítsék, hogy a lehető legrövidebb arcvonal alakuljon ki. A vidék adottságait is kihasználják, hogy a védekezés könnyebb legyen. Az elkövetkezendő hadműveletek céljából előnyös helyzet kialakulása érdekében természetesen annak fel megszerzett területeket is. Ez azt bizonyítja, hogy a német hadvezetőség szemében a fontos célokat a lehető legkisebb áldozatok árán kívánják elérni. Számolni kell azáltal, hogy a kialakult helyzet a Szovjetunió pillanatnyilag szívesen látott megkönnyebbülést jelent. Ily módon a keleti arcvonal helyzetképét a háború év végén azok a téli előkészületek jellemzik, amelyeket a német hadvezetőség tett az elkövetkezendő hadműveletek érdekében. A német-szovjet harctér a háború általános képében ideiglenesen vesztett jelentőségéből. Keleten Japán elfoglalta harci állásait és egyesült angol-szász demokráciák elleni küzdelemben a japán csapatok elérték első eredményeiket. Arra nézve, hogy ez milyen hatást gyakorol Londonban, semleges megfigyelők tesznek tanúbeszédet. Hogy milyen veszedelmek tekintik az angol hadvezetőség a japánok felvonulását, az viszont abból a nemzetközijogellenes eljárásból tűnik ki, amit az angolok a portugálokkal szemben tanúsítottak. (MTL.)

„A KEZDEMÉNYEZÉS NÁLUNK ÉS SZÖVETSEGEINKNÉL VAN” — MONDJÁK A WILHELMSTRASSEN

Berlinből jelentik: (NTL.) Illetékes német részről közlik: Anglia két arcvonalas háborúra kényszerült, mégpedig számára nagyon alkalmatlan időben. Anglia nincs abban a helyzetben, hogy a súlypontot egyik vagy másik arcvonalra helyezze át. A kezdeményezés nálunk van és szövetségeseinknél — így jellemezték hétfőn a Wilhelmstrassen a sajtó képviselői előtt a mostani helyzetet. Mint itteni

katonai körök kijelentik, az észak-afrikai csapatoknál most harci események nincsenek. Ott még mindig mindkét oldalon az erők mozgása folyik, ami azonban új összeállításokra eddig nem vezetett. A Líbiában harcoló német és olasz csapatok hősiességének köszönhető, hogy az új-zélandi és ausztráliai csapatok még mindig Észak-Afrikában vannak és Anglia ezenkívül ugyanilyen eredetű nagy kötelékeket kell, hogy bevonjon a harcba. Bizonyosan szívesebben látná, ha ezek a kötelékek Kelet-Ázsiában állna rendelkezésére. Rámutattak arra is, hogy Líbiában a harcok nagyszámú brit erőket könének le. —

Heves támadást indítottak a finnek a szviri szakaszon

Berlinből jelentik: A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Távírtéri Irodával: Egy német tengeralattjáró, amely Bigha sorhajóhadnagy vezérése alatt az Atlanti óceánon működött, megtorpedózott egy angol repülőgépanyahajót. A hajó elsüllyedt. (MTL.)

Berlinből jelentik: (NTL.) Az angol repülőgépanyahajó, amelynek elsüllyesztését különjelentésben már közöltük, a Pernitabel osztályhoz tartozik. Összesen öt hajó tartozik ebbe az osztályba. Az elsüllyesztett hajó 23 ezer tonna volt. Az ebbe az osztály-

Valamennyi szovjet támadás összeomlott a német harcítás tüzeiben

(Berlin.) A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Távírtéri Irodával: A véderő főparancsnoksága jelenti: A keleti arcvonal közép szakaszán csapataink szívós ellenállással megtörték a szovjet csapatok támadását. Légitörőnk, támogatta a hadsereg kemény harcát. Délkelet-Afrikában harci gégeink az elmúlt éjjel kikötőberendezéseket bombáztak. Észak-Afrikában lelőttünk hét angol gépet. Málta szigetének bombáztuk La Valetta kikötőjét. Négy ellenséges vadászgépet lelőttünk. Veszteségünk nem volt. A csatorna mentén és a német öbölben két angol bombázót lelőttünk. (MTL.)

Róma. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 568 ik közleménye: Észak-Afrikában Dzsebel körül helyi jellegű csatározások folytak, miközben csapataink rendezett mozdulataikat tovább

Karácsonyra

Diós és Makoskalács
1 tojással és 13 dkg. cukorral

A lisztet a sütőporral elvegyítjük, és a gyúródeszkára szitáljuk. Közepébe egy mélyedést nyomunk, abba tesszük a cukrot, a tojást és a liszt egy részével sűrű péppé keverjük. A hideg és apró darabokra vágott vajot vagy zsírdéket ráteszük, lisztel betakarjuk, gombóccá összenyomjuk, majd a közepéből kiindulva gyorsan sima tésztává gyúrjuk. Két részre osztjuk és mindegyiket téglalapúra kisdarjuk. Mindegyikre rákenünk egyenletesen egy tojástöltéket hosszában felsodorjuk, zsírozott tepsire tesszük és tojássárgájával bekenjük.

Töltelék: Ugy a darált diót mint a darált mákot, fenti hozzávalókkal elkeverjük, kissé felfűzzük és hidegen a tésztára kenjük. Sütési idő: 40 Perc közepmeleg sütőben.

Tésztá: 28 dkg liszt, 2 lap kavaskandó Dr. Ötke-féle sütőpor, 5 dkg cukor, 1 tojás, 10 dkg vaj vagy zsír
Dió-töltelék: 10 dkg darált dió, 8 dkg porcukor,
1/2 cs. Dr. Ötke-féle vanillincukor, 2 evőkanál tej
Mák-töltelék: 10 dkg makó őrölve, 10 dkg porcukor, 1/2 cs. Dr. Ötke-féle vanillincukor 3 evőkanál tej.

Dr. Ötke *sütőporral és vanillincukorral*
Védjegyzett és beíró receptkönyvet kívánságra ingyen küld: Dr. Ötke A. Budapest, VIII. Conti-utca 25 sz.

Iroda jelentése szerint a japán veszteség 1 elsüllyedt romboló, 1 aknakereső. Erősen megrongálódott 1

Távírtéri Iroda értesül, a szovjet csapatok a közép arcvonal szakasz különböző részein 21-én is tovább folytatták a támadásokat a német vonalak ellen. Valamennyi támadás összeomlott a német csapatok kemény elhárításában. (MTL.)

DÖNTŐ SZAKASZBA LÉPETT A HÁBORÚ

Berlin. (NTL.) Illetékes német részről közlik: Hétfőn délelőtt mértékadó német helyen kijelentették, hogy a Führernek von Brauchitsch vezértábornagytól való személyes búcsúvása azok között a méltó formák között történt, amelyek megfelelnek egy ilyen pillanat nagyságának. Katonai körökben semmit sem tudnak a vezértábornagy másirányú beosztásáról és nem is helyezik szolgálaton kívüli állományba. A birodalomnak egy vezértábornagya sem lehet szolgálaton kívül. Azzal a kiáltvánnyal kapcsolatban, amelyet a Führer a hadsereg és az SS katonáihoz intézett, hétfőn Berlinben kijelentették, hogy a háború most már döntő szakaszba lépett, ezért érhető, hogy a Führer a német véderő eddiginél erősebb összefogása érdekében személyesen veszi kezébe a hadsereg főparancsnokságát. (MTL.)

Stokholm. (Bud Tud.) A svéd fővárosban feltűnést keltező eseménynek tekintik azt a tényt, hogy Hitler maga vette át a hadsereg főparancsnokságát. Ez svéd politikai körök szerint egészen kivételes intézkedést jelent. A Stokholms Tidningen vezércikkében foglalkozik az eseménnyel és azon a véleményen van, hogy a háború totális jellege most még erősebben kifejezésre jut, mint eddig. A mostani változással a német politika és hadvezetés a legtokéletesebben érvényesül.

Brauchitsch vezértábornagy búcsúkiáltványa

Berlinből jelentik: (NTL.) Brauchitsch vezértábornagy a következő napiparancsban búcsúzott a hadsereg tagjaitól: Katonák! A mai nappal a Führer személyesen vette át a hadsereg vezetését. Ugyanakkor helytadott annak a nem régiben kifejezett kérésnek, hogy szívántalmaim miatt menteslen fel a hadsereg vezetésétől. Katonák! Mint főparancsnokokot csaknem négy esztendőn át vezettem a világ legjobb hadseregét. Ezek az évek Németországra nézve a legua-

gyobb történelmi események sokát ölelték fel, a hadsereg nézve pedig a legnagyobb katonai sikereket. Büszkén és hálással tekintek vissza erre az időre. Büszkeséggel teljesítményetekért és hálával hűségetekért. Nagy feladatok valósultak meg, nagy és nehéz feladatok következtek még. Meg vagyok győződve, hogy ezeket is meg fogjátok oldani. A Führer győzelemre fog bennünket vezetni. Acélkemény egységgel és akarattal néztek előre. Mindent Németországot!

...KARÁCSONY...
... boldog család ...
... meleg ünnepi hangulat ...
PAPP MARGIT — butorok között ...
Kiállítás: Rimanóczy-utca 8.

A tehetséges szegény falusi gyermekek kiválasztása és tanítása

Ezzel a kérdéssel már röviden foglalkoztunk közvetlenül az előadás után. Mivel azonban a kérdés közérdekű — középszíntyunk egészséges felfrissítéséről van szó — részletesen ismertetjük, különösen a tanári és tanítói kar figyelmébe ajánlva (Szerk.)

Folyó hó 15-én, hétfőn ezen a címen tartott nagyon értékes előadást Kiss József debreceni tankerületi királyi főigazgató, a nagyváradi állami Szent László gimnázium tornatermében, népes hallgatóság előtt. A tétel azért alkalomszerű, mert tanügyi kormányzatunk már ebben az iskolai évben gyakorlati intézkedéseket hozott a tehetséges gyermekek kiválasztására és tanítására vonatkozólag.

Előadó, miután kimerítő történelmi, filozófiai és pedagógiai bevezetést adott, beszélt a külföldi modern államokban (különösen Olaszországban és Németországban) levő ilyen régi mozgalmakról, intézményekről, azoknak eredményeiről. Azután rátért arra, hogy mi történt nálunk ilyen irányban a múltban és mi történik most. Felemeltette, hogy különösen a hitvallásos iskolák a múltban is foglalkoztak ezzel a kérdéssel és szép eredménnyel teljesítették kötelességeiket. A gyakorlati kivételre az volt, hogy a tehetséges, de szegénysorsú tanuló kiszolgált iskolai éveit alatt valamelyik tehetségesebb tanuló társát s annak fejében megteremtődtek tanulási anyagi feltételei. Ilyen módon, mint tehetséges családok gyermekeinek kísérői, sok szegénysorsú tehetséges ifjú jutott el a külföldi egyetemekre is. Ebben a tekintetben körülbelül a sárospataki nagyenyedi, debreceni kollégiumok jártak elől a jó példával de megtette a kötelességét a többi iskola is. Sárospatakon ma is tudományosan és intézményesen foglalkoznak a tehetséges gyermekek kiválasztásával és tanításával.

Magát a szőnyegen fekvő kérdést legújabbán Zilahy Lajos író vetette föl, ezeltől pár évvel egy rádióelőadás formájában. Nagy vitát indított s bár az illusztris író nem verbális pedagógus, mégis elérte célját, mert ráirányította a figyelmet a kérdésre és ha más alakban is, de ma már a megvalósulás stádiumába jutott ez az ügy.

Néhány számadat a jelenlegi helyzetről

Mivel a legújabb kormányintézkedés egyelőre csak a középiskolát, azaz az elméleti érettségit adó gimnáziumot érinti, előadó erről beszél részletesebben, a legújabb statisztikai adatok felsorolásával. A hazai elméleti középiskoláknak összesen 80 000 tanulója van. Ennek 35%-át adja Budapest, 56%-át a többi törvényhatósági és megyei város s csak a fenn-

maradó 9%-át a magyar földdel közvetlen kapcsolatban élő magyar földműves osztály. Amí azt jelenti, hogy az ország vezetésére hivatott középiskolai tanulók között a legértékesebb, legmegbízhatóbb, legmagyarabb és mindenkor a legnagyobb áldozatot vállaló földműves osztály 10-15-ször kisebb arányban szerepel, mint ahogy számaránya után szerepelnie kellene. Tisztelet adassék Budapest főváros lakosságának de nem lehet helyeselni, hogy a vezetésre hivatott osztály 35%-át ez, az összlakosság alig tízedrészét kitevő népesség, adja, csak azért, mert a főváros mintaszéren berendezett intézményei boldogboldogtalannak lehetővé teszik a tanulást, tekintet nélkül a rátermétségre, a nemzeti érzés és megbízhatóság mértékére. Tulajdonképpen azonban nem az a baj, hogy a fővárosban olyan sok tanuló van, hanem az, hogy a falusi gyermekek közül, olyan kétségbeesetten kevés juthat el az értelmi középiskolákba. Ez a meg gondolás szabja meg a jelen kormány-

intézkedés célját: tisztán a falusi földműves osztály gyermekeiből kiválasztani az értékeseket s azokat arra kijelölt középiskolákban a többi tanuló között elhelyezve taníttatni. A debreceni tankerületben egyelőre a szolnoki, jászapáti gimnáziumok vannak kijelölve az anyaországiak részére... a bihariak részére a szalontai és nagyváradi gimnáziumok vannak tervbe véve. A tehetséges tanulók taníttatásáról a Horthy Miklós tanulmányi alap (nem tévesztendő össze a Horthy Miklós ösztöndíj alappal) gondoskodik. Ebbe az alapha a javítóvizsgázó tanulók, az osztályismétlő tanulók fizetnek be bizonyos meghatározott összegeket. Hozzájárul a tanügyi tárca is a szükséglet szerint. A tehetséges tanulók összes kiadásait fedezi ez az alap, szükség esetén még ruházatot is ad, ezzel szemben a szülőkötől egészen kismértékű hozzájárulást kíván, inkább eszméi, mint anyagi hozzájárulás címén, mert ha nem tudják megfizetni a hav: pár pengős díjat, úgy sem történik semmi baj

Hogyan történik a kiválasztás?

A kiválasztás a következő módon történik. A népiskolai tanítók megfigyelik tanítványaikat s akik szellemi élnétségben, figyelemben szófogadásban, magaviseletben, felfogóképességben, emlékeztük frissességében s tartósságában valami nagy értéket árulnak el, szóval valamilyen szempontból kiválóak, megjegyzik maguknak Rendszeresen megfigyelik őket Érintkezésbe lépnek a szülőkkel.

Ha a szülők amugy is hajlandók gyermekeik iskoláztatására, vagy ha a gyermek egyedül gyermeke a szülőknek, akkor nem jöhet kiválasztás alá, mert sem a szülőket nem akarják a máskülönbben teljesíthető kiadások alul mentesíteni sem a szülők életmódjának egyetlen folytatóját nem akarják a falusi életből elvonni, mert a falunak is nagy szüksége van értékekre, vezetőkre. Ha azonban a fiú —

mert egyelőre csak fiúkról sőt földműves, földmunkás szülők fiáról van szó — többemagával él a családban s a kis birtok újabb szétosztása komoly veszedelmet jelentene és ha a szülők anyagi okok miatt gondolni sem mernek a gyermek taníttatására... akkor a tanító, amennyiben a gondosan előírt más körülmények fennforognak — származás, erős valóságos érzés, egészséges elődök, stb. — bejelenti az illetékes központban a fiú nevét és adatait az erre szolgáló bejelentő íveken, illetőleg személyi lapokon. Ha a központ elfogadja a bejelentést, akkor a fiút megfelelő vizsgálatnak vetik alá. Ez írásbeli, szóbeli és gyakorlati részből áll. Az írásbeli dolgozatokat egyet magyar nyelvből, egyet mennyiségtanból az illető iskolában írják meg a tanulók, a központból megküldött tételek alapján.

A magyar tanító derekasan megállotta a helyét

A tanító azonban teljes erkölcsi súlyával vállal felelősséget azért, hogy a tanuló kellő időben tudja meg a tételt és önállóan, idegen segítség nélkül dolgozzon ki. Közbevetőleg örömmel állapítja meg előadó főigazgató, hogy a magyar tanítóság már az első kísérletnél derekasan állotta meg a helyét, férfiasan, öntudatosan, kifogástalanul viselkedett. Az írásbeli dolgozatok alapján a központi válogató bizottság a kiszemelt középiskola székhelyére idézi a fiúkat és a szülőket s a legmodernebb kísérleti pedagógiai eszközök alkalmazásával, nagy tapintattal, de éppen olyan nagy

óvatossággal és felelősséggérzettel ejti meg a kiválasztást. Egyelőre az a terv, hogy évente 600-600 tehetséges fiút, tehát a 60.000 főnyi népiskolai tanulósereg 1%-át segítsék középiskolai tanuláshoz. Ez persze még távolról sem teszi jóvá az előadás elején említett százalékos igazságtalanságot a földműves osztály javára, de mindenesetre számottevő és sokatígérő kezdet, határozott lépés jó irányban.

Előadó végül pár tehetségkutató eljárásról mutatott be kicsi fiúkat s ezzel a mindvégig élvezetes és tartalmas előadás végetért.

Az előadás egészen vázlatos közlését azért tartjuk szükségesnek, mert annak a szűkebb értelemben vett tanügyi kereteken túlmenőleg, fontos szociálpolitikai vonatkozásai is vannak s jó lenne, ha közigazgatási, politikai s népművelési vezető tényczölök is felfigyelhetnének erre a kérdésre

Kiss János,
igazgató-tanár

Istentiszteletek sorrendje a katolikus templomokban

A Székesegyházban:

Karácsony első napján éjjeli szentmise, mondja dr. Némethy Gyula prelátus-kanonok. Fél 7 órától kezdve félóránként csendes szentmisek, egészen a nagymiséig 10 órákor ünnepélyes szentmise, mondja Fiedler István püspök. A szentbeszédet Molnár Kálmán apátkanonok mondja. Fél 12 órákor csendes szentmise.

Másod napján: Fél 8 órákor csendes szentmise, fél 9 órákor plébániai szentmise, szentbeszéd, amelyet dr. Lestvány Andor prelátus-kanonok mond. 10 órákor ünnepélyes szentmise, fél 12 órákor csendes szentmise, amelyen a szentbeszédet Török László mondja.

A nagyváradi-olaszi plébánián:

Első napján éjjeli szentmise, mondja Gálffy Sándor plébános. Fél 7 órákor pásztormise, 7, 8 és 9 órákor csendes szentmise, fél 10 órákor ünnepélyes szentmise, szentbeszéd, mondja Gálffy Sándor plébános. Fél 12 órákor csendes szentmise.

Második napon: 7, 8 és 9 órákor csendes szentmise, 10 órákor ünnepélyes szentmise, a szentbeszédet Szörényi Márton segédlelkész mondja. Fél 12 órákor csendes szentmise, prédikál Hantos István segédlelkész. Este fél 7 órákor mindkét napon litánia.

A nagyváradi-ujvárosi plébánián:

Ünnep első napján éjjeli szentmise, mondja Mellau István pápai kamarás-plébános. Reggel 7 órákor pásztormise, mondja Mellau István pápai kamarás, 8 és 9 órákor csendes szentmise és szentbeszéd, mondja Mellau István pápai kamarás-plébános. Fél 12 órákor csendes szentmise és szentbeszéd, mondja Várady István segédlelkész.

Másod napján: Reggel 8 és 9 órákor csendes szentmise, 10 órákor nagymise, szentbeszéd, amelyet dr. Tempfli István hittanár mond. Fél 12 órákor csendes szentmise, a szentbeszédet Várady István segédlelkész mondja. Délután 3 órákor mindkét napon ünnepélyes vesperás.

A nagyváradi-velencei plébánián:

Első napon éjjeli szentmise, mondja Baumgartner Antal segédlelkész, 7 órákor pásztormise, 8 órákor csendes szentmise, 9 órákor ünnepélyes szentmise és szentbeszéd, mondja Halász Gyula apátplébános.

Második napon: reggel 8 órákor csendes szentmise, mondja Halász Gyula apátplébános, 9 órákor ünnepélyes szentmise, szentbeszéd, mondja Baumgartner Antal segédlelkész. Délután 3 órákor mindkét napon ünnepélyes vesperás.

ISTENTISZTELETEK

A REFORMATUS TEMPLOMOKBAN

Karácsony első napján:
Olasziban: délelőtt 10 órákor Csereka Béla, este 6 órákor Bokor Sándor.

Ujvárosban: délelőtt 10 órákor Suljók István püspök, délután 6 órákor Papp László.

Velencén: délelőtt 10 órákor az imaházban és délután 3 órákor Csillagvárosban Kiss Károly.

Réten: délelőtt 10 órákor az imaházban dr. Szabó Lajos.

Karácsony másodnapján:
Olasziban: délelőtt 10 és este 6 órákor Bokor Sándor.

Ujvárosban: délelőtt 10 és délután 8 órákor Papp László.

Velencén: az imaházban délelőtt 10 órákor és Csillagvárosban délután 3 órákor Magyary Sándor.

Réten: délelőtt 10 órákor az imaházban Sarkady Zoltán prédikál.

Istentiszteletek az evangélikus templomban:

A gróf Csáky-u. 26. sz. az evangélikus templomban karácsony első napján (csütörtök) 10 órákor ünnepélyes istentisztelet, utána Urvaorsó-osztás. A szolgálatot Materny Imre esperes végzi. E napon délután 5 órákor német nyelvű áhitat Urvaorsó-osztással. E szolgálatot Beve Aurel s. lelkész végzi.

E napon másodnapján rendes istentisztelet, amelyen Beyer segédlelkész prédikál.

Öv estéjén 8 órákor rendes istentisztelet, amelyet Materny Imre esperes végz. Ujévkor prédikál Beyer segédlelkész.

Karácsonyra rádiót és villamossági cikkeket Ferenczy Zsolt és Emődi János

üzletében vegyen. Nagyvárad, Rákóczi-ut 11. szám alatt. Csillárok nagy választékban, legújabb rádiók részleteire is, rádió csere, telepes rádiók raktáron.

Osszefoglaló jelentést adtak ki Japán tizennégy napos hadviselésének eredményéről

Eddig 50 ellenséges hadijárművet és 30 kereskedelmi hajót süllyesztettek el, vagy tettek harcképtelenné. — 776 ellenséges repülőgép pusztult el

Tokióból jelentik: (NTI) A Domei-Iroda összefoglaló jelentést közöl Japán 14 napos tengeri és légi hadviselésének eredményéről. E szerint elsüllyesztettek, erősen megrongáltak, vagy elfogtak 50 ellenséges hadijárművet. — Ugyanez a sors ért 430 kereskedelmi hajót, kis- és legkisebb járműveket. Lelöttek, vagy földön elpusztítottak 776 repülőgépet. Ezek a veszteségek a következőképpen alakultak: elsüllyesztettek hét csatahajót, két cirkálót, egy rombolót, 9 tengeralattjárót, 2 ágyunaszádót, egy aknakutatóhajót, egy őrhajót, hat torpedóhajót. Erősen megrongáltak három csatahajót, két cirkálót, 4 rombolót, 2 ágyunaszádót. Megrongáltak egy csatahajót, négy cirkálót. Elfogtak egy ágyunaszádót, egy felfegyverzett kereskedelmi hajót. Elfogtak továbbá három nagy kereskedelmi hajót, két kereskedelmi hajót elsüllyesztettek. Erősen megrongáltak két felfegyverzett kereskedelmi hajót, három kereskedelmi hajót. Ugyancsak elfogtak még 418 különféle nagyságú kereskedelmi hajót. Lelöttek 114 repülőgépet, a földön elpusztítottak 662 repülőgépet.

A Domei-iroda jelentése szerint a japán veszteség egy elsüllyedt romboló és egy aknakereső. Erősen megrongálódott egy könnyűcirkáló és egy aknakutató. Öt különleges tengeralattjáró nem tért vissza támaszpontjára. Elvesztett 72 repülőgép. (MTI)

Perak tartományból feivesztetten menekülnek az angol csapatok

Bankokból jelentik: (NTI) Perak tartományban levő brit csapatok hanyathomlok menekülnek. A japánok elérték a Singapoortól mintegy háromszáz mérföldre fekvő Kaula-Kamgsant. Vasárnap első ízben megtámadtak egy thaiföldi repülőteret a britek. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A japán külügyi hivatal közölte, hogy Mindanao szigetén az északamerikai csapatok három japán polgári személyt megöltek, negyvenet megsebesítettek. (MTI)

Tokióból jelentik: (Stefani) Itt nagy ünnepség volt a japán-olasz-német szövetség létesítése alkalmából. Az ünnep folyamán a német nagykövet kijelentette hogy a nagyszerű győzelmek felülmúlták a legmesszebbmenő várakozásokat. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A delhii rádió jelentése szerint hétfőn délután Kedah észak-maláj tartomány teljesen japán birtokában van. Japán csapatok jelentős előnyomulást hajtottak végre Sota-Bharu vasútvonal irányában. (MTI)

Japán beagyasztotta az egyiptomi követeléseket

Tokióból jelentik (NTI): Az egyiptomi hadüzenetre válaszként a japán kormány elrendelte az egyiptomi követelések befagyasztását. (MTI)

Stockholmból jelentik (NTI): A brit hírszolgálat közli egyik manila-i jelentésében, hogy a japánok Lingoen öböl területén partraszállottak. (MTI)

Nankingból jelentik (NTI): Mint a Középkínában működő japán expedíciós hadsereg közleménye jelenti, december 20-án négy tartományban

általános támadás indult a kínai főerők ellen. (MTI)

Tokióból jelentik (OFL): A képviselőház elnöke és alelnöke lemondott. (MTI)

Tokióból jelentik (NTI): Guamról jelentik, hogy a japán csapatok tisztogatási műveletek befejezése után nyugalmat és rendet teremtettek a szigeten. Arról is érkezett jelentés, hogy a bennszülöttek barátságot kötöttek a japán katonákkal. (MTI)

Eszak-Luzonban nagy csata folyik

Rio de Janeiróból jelentik (NTI): Ideérkezett tudósítások szerint Manilából hivatalosan jelentették, hogy a japánok nagy erővel támadnak Észak-Luzonban és ott nagy csata folyik. (MTI)

Tokióból jelentik (NTI): Mértékadó japán helyről határozotlan cáfolják azokat a brit híreket, amelyek szerint Hongkong közelében japán erők elsüllyesztettek egy szovjet hajót. A kér-

déses hajó a brit ütegtüzben süllyedt el. (MTI)

Macaoból jelentik (Stefani): A portugál kormányzó megcáfolta azokat a külföldön terjesztett híreszteléseket amelyek szerint japán csapatok szállották meg Macaot. (MTI)

Sanghaiból jelentik (NTI): Itteni japán haditengerészeti körökben közlik azokat az értesítéseket a japán haditengerészet hétfőn a Fülöp-szigeteken partraszállt. (MTI)

Tokióból jelentik (NTI): Az ellenség állásai az úgynevezett Tata-öböl-

Farkas István
Apollo drogeria

Izléses

Karácsonyi

Ajándékok

Nagyvárad
Rákóczi-ut 7/b.

lől egészen a Victoria magaslatig hétfő reggel óta rendkívül erős japán tüzérségi tűz alatt állanak. (MTI)

Kilencszáz mérföldes körzetben zár alá veszik a japánok a brit koronagyarmatokat

Tokióból jelentik: (NTI) A Domei Iroda jelentése szerint Hongkong hétfőn gyakorlatilag már japán kézben van. A brit ellenállás utcai harcokra forgasolódott szét. A főközpontok japán kézben vannak. Mint a Domei Iroda hangsúlyozza, az angolok helyzetét még kétségbeesettebbé teszi az a tény, hogy Singapore olyan kényszerhelyzetben van, hogy az angolok távolkeleti Gibraltárjának Rangoonba való áthelyezését tervezik. Az Egyesült Államok csendesóceáni haderejét és a kelet-ázsiai angol flottát megsemmisítették.

Ugyanakkor a japán haditengerészet 900 mérföldes körzetben zár alá veszi a koronagyarmat körüli vizeket. —

Rómából jelentik: (MTI) A Tribuna stockholmi jelentése szerint amerikai tengerészeti körökben fel-tűnést keletett az a hír, hogy japán tengeralattjárók már a californiai partok előtt is egymásután süllyesztik el az amerikai hajókat. Hivatalos helyről hangzott el az a megállapítás, amely szerint a délamerikai tengerészeti és légi támaszpontok használatát az egyetlen lehetőség a japán partraszállás elleni védekezésre. (MTI)

Sorozatos értekezletek folynak Washingtonban az angolszász szövetségesek között

Stockholmból jelentik: (Stefani) A svéd lapok londoni tudósítása szerint a szövetségi közeli legfelsőbb haditanács létesítésére irányuló angol-amerikai tárgyalások serényen folynak, de nem jutottak közel a befejezéshez. A két főváros hivatalos köreiben titkolják a tárgyalás részleteit. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) Londonban hivatalosan bejelentették, hogy Churchill és Beaverbrook az Egyesült Államokban tartózkodnak. Az angol hírszolgálat washingtoni jelentése szerint azért érkeztek Amerikába, hogy Roosevelttel megbeszéljenek minden olyan kérdést, amely kapcsolatban áll a közös erőfeszítéssel. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) Mint az angol hírszolgálat közli Churchill-en és Beaverbookon kívül Amerikába ment sir Duden Pound tenger-nagy. sir John Dill birodalmi vezérkari főnök, sir Charles Portal légügyi tábornagy, Winant Amerika londoni nagykövete és Harriman Roosevelttel személyi képviselője. Washingtoni jelentés szerint Roosevelttel és Churchill megbeszélései után külön értekezletek fognak lefolyni, amelyeken az angol dominiumok, Holland-India, Kína és a Szovjetunió képviselői vesznek részt.

Ottavai értesülés szerint ott hivatalosan közölték, hogy Makensie King Washingtonba utazik, hogy résztvegyen Roosevelt és Churchill megbeszélésein. (MTI)

Karácsonyra

legszebb ajándéktárgyakat

Simon István

könyv- és papirkereskedésben vásároljon

Brémer-tér 3. Tel. 26-43.

Nagy választék

szépirodalmi

és ifjúsági könyvekben. Márkás

töltőtollak.

Diszjúruk.

RADIO Kedvező fizetési feltételek!

GRAMAFONOK, LEMEZEK, HANGSZEREK a „MUSICA” cégnél

Zeneszerekrények, villanygramafonok, telepes rádiók, pianinók

Rákóczi-út 11.

Milyen fizetések lesznek az új miniszteri rendelet alapján

Pontos kimutatást közöl a Magyar Lapok mai száma

A Magyar Lapok hétfői száma részletesen ismertette a fizetésemelésre vonatkozó miniszteri rendeleteket.

Most érdekes részleteket közlünk a

rendeletből a fizetési osztályba sorozottak új illetményeire vonatkozólag. Holnapi számunkban a családipótlékokról és nyugdíjakról hozunk közléseket.

Az új fizetések pontos ismertetése

A miniszterelnök, továbbá a miniszterek, államtitkárok és hasonló állásúak fizetése nem emelkedik. A fizetésrendezés után az állami rendszerű fizetési osztályokba tartozó

állami és vármegyei tisztviselők és gyakornokok, továbbá a belföldön szolgálatot teljesítő rendkívüli követek és meghatalmazott miniszterek, valamint a főispánok fizetése december 1-től a következők:

I. fizetési osztály 2785 pengő egy hónapra,

II. fizetési osztály 1857 pengő.

III. fizetési osztály 1038 pengő

IV. fizetési osztály 1. fokozat 1054, — 2. fokozat: 965 pengő.

V. fizetési osztály I. fokozat 804.50 pengő, — 2. fokozat: 707 pengő,

VI. fizetési osztály I. fokozat 616.50 pengő, 2. fokozat: 556.50, 3. fokozat: 499 pengő.

VII. fizetési osztály 1. fokozat: 443.50 pengő, 2. fokozat: 404.50, 3. fokozat: 365.50 pengő.

VIII. fizetési osztály 1. fokozat: 327.50, 2. fokozat: 305, 3. fokozat: 288 pengő.

IX. fizetési osztály 1. fokozat: 260.50, 2. fokozat: 243, 3. fokozat: 226 pengő,

X. fizetési osztály 1. fokozat: 215, 2. fokozat: 203.50, 3. fokozat: 192.50 pengő.

XI. fizetési osztály 1. fokozat: 181, 2. fokozat: 172, 3. fokozat: 163 P.

A főiskolai minősítéshez kötött állású

gyakornokok fizetése egy hónapra 154. középiskola elvégzéséhez kötött állású gyakornokoké pedig 135 pengő.

Belföldön szolgálatot teljesítő rendkívüli követek és meghatalmazott miniszterek az I. fizetési fokozatban 1054, a 2. fokozatban 956, a 3. fokozatban 869.50 pengő fizetést kapnak míg a főispánok 924 pengőt.

Az állami rendszerű

kezelők és kezelőnők új fizetése a 19.6 szolgálati évtől 174, a 16., 17. és 18. évben 164, a 13., 14., 15. évben 154, a 10., 11. és 12. évben 146, a 7., 8. és 9. évben 135.50, a 4., 5. és 6. évben 132.50, az 1., 2. és 3. évben 121 pengő.

időüdvöző Lbz snrdl etaoih snrd

Az állami rendszerű

díjnokok és szakdíjnokok fizetése a 19. évtől díjnokoknál 160.50 pengő, a szakdíjnokoknál 172, a 16., 17. és 18. évben: díjnokok 150.50, szakdíjnokok 160.50, a 13., 14. és 15. évben díjnokoknál 138.50, szakdíjnokoknál 150.50, a 10., 11. és 12. évben a díjnokoknál 135, a szakdíjno-

Gyakorlott keresztény

gépírónt

állami hivatalba felvesszünk. Cim a kiadóban.

koknál 138.50, a 7., 8. és 9. évben a díjnokoknál 132.50, a szakdíjnokoknál 135, a 4., 5. és 6. évben díjnokoknál 125.50, a szakdíjnokoknál 132.50 az 1., 2. és 3. évben a díjnokoknál 119, a szakdíjnokoknál 125.50 pengő. Az állami elemi iskolai

tanítók és tanítónők

polgári és gyógyítva nevelő iskolák segédzsemezete, kisebb képesítő gazdasági szaktanítók és szaktanítónők mélyszeti szakközegek fizetése. A 12. fizetési fokozatban 327.50, a 11-ben 305, a 10-ben 288, a 9-ben 260.50, 8-ban 243, 7-ben 226, 6-ban 215, 5-ben 203.50, 4-ben 192.50, 3-ban 181, 2-ben 172, 1-ben 163 pengő.

Állami

óvónők

a 9. fizetési fokozatban: 260.50, 8-ban 243, 7-ben 226, 6-ban 215, 5-ben 203.50, 4-ben 192.50, 3-ban 181, 2-ben 172, 1-ben 163 pengő.

A postai műszaki segélyszemélyzet és altisztek

Négy fizetési csoport van. Az első csoportban vannak 4 fokozat szerint az I. oszt. szakaltisztek 184.50, 194.50, 204.50 és 215 pengő havi fizetéssel. A második csoportban a másodosztályú üzemi szakaltisztek 160.50, 166.50, 172 és 179 pengő havi fizetéssel. A harmadik csoportban az I. osztályú üzemi altisztek

Külön fizetési csoportok a bíróságnál

Külön fizetési csoportok a bíróságnál A bírói állások hét fizetési csoportba vannak osztva. Új fizetés ezekben a minden bírónak kijáró 50-50 pengő összegű havi képesítési pótlékon kívül a következők:

A VI. fizetési csoportban 1857, az V. fizetési csoportban 1345, a IV. fizetési csoport 1. fokozatában 1032.50, a 2. fokozatban 1223 havonként. A III. fizetési

Állami rendszerű műszaki altisztek

a 13. fizetési fokozatban: 264, 12-ben 242, 11-ben 230.50, 10-ben 218.50, 9-ben 209, 8-ban 197.50, 7-ben 187, 6-ban 176.50, 5-ben 165.50, 4-ben 154, 3-ban 143, 2-ban 132.50, 1-ben 121 P.

Állami rendszerű szakaltisztek: a 12. fizetési fokozatban 172, 11-ben 166.50, 10-ben 160.50, 9-ben 154, 8-ban 150.50, 7-ben 143.50, 6-ban 138.50, 5-ben 135, 4-ben 132.50, 3-ban 135.50, 2-ban 119, 1-ben 116 pengő.

I. osztályú altisztek: 12. fizetési fokozatban 150.50, 11-ben 146, 10-ben 141.50, 9-ben 138.50, 8-ban 136, 7-ben 135, 6-ban 132.50, 5-ben 127.50, 4-ben 123, 3-ban 119, 2-ban 116, 1-ben 115 pengő 50 fillér.

II. osztályú altisztek: 12. fizetési fokozatban 141.50, 11-ben 138.50, 10-ben 136, 9-ben 135, 8-ban 132.50, 7-ben 127.50, 6-ban 123, 5-ben 119, 4-ben 116, 3-ban 110.50, 2-ban 106, 1-ben 103 pengő.

Kisegítő szolgálók 7. fokozatban 3 évenkénti előhaladással 97.50, 102, 106, 110.50, 116, 119 és 123 pengő havi fizetéssel.

A szatmári egyházmegye új beosztása és egyházi hivatalai

Pakocs Károly a „Diocossium circumscriptionem” kezdetű bullával okt. 1-i hatállyal visszaállított egyházmegye apostoli kormányzói helynöke most megjelent pásztorlevelében elrendeli, hogy a régi területét visszakapott egyházmegye egyházkormányzati beosztása a következő lesz: Visszaállítják az öt főesperességet, amelyek a politikai megyék határait követik. Így lesz a székesegyházi főesperesség, amely egyúttal szatmári is, továbbá a beregi, máramarosi, agocsi és ungi. Ezekben a főesperességeken belül 14 esperesi kerület lesz. Elrendeli a körlevél azt is, hogy azokat a leányegyházakat, amelyeket gyakorlati okokból az egyházmegye három részre való szakításakor el kellett es-

tolni az anyaegyházról, most újból csatolják vissza azokhoz. — Az apostoli kormányzói helynök kinevezi egyúttal a főespereseket, illetve espereseket. A főesperesek közül egyelőre csak kettőt töltött be: Pásztor Ferenc pápai pretátus, beregszászi plébános beregi, Szvoboda Ferenc apostoli protonotárius, ungvári plébános ungi főesperes lett. A másik három főesperesség egyelőre nem került betöltésre. Megalakította egyúttal az apostoli kormányzói helynök az egyházjogban előírt törvénytörvényeket és bizottságokat, amelyek joghatálya január 1-én lép életbe. Ezek a következők: egyházmegyei bíróság, amelynek elnöke az apostoli kormányzói helynök; zsinati vizsgáló bi-

Száraz az arcóbre
Kitujta a szél
Cserepes az ajka
Használjon tulzsiros
„STELLA”
krém
Kapható:
Farkas István
„APOLLO” drogéria
és CORSO illatszertár
Nagyvárad, Rákóczi-ut

róság, elnöke Szabó István; hittanárokat vizsgáló bizottság elnöke Scheller János. Kinevezte továbbá a könyvvizsgáló- és Vigilancia-bizottság tagjait, a székesegyházi kar résztvevőit, a katolikus tanítók fegyelmi bizottságát, a középiskolák püspöki bizottságát, a szemiuárium és a kegyes alapítványok bizottságait, illetve hivatalait.

Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva, valamint a vitézségi érem tulajdonosok és tűzharcosok adókedvezménye

Nagyvárad város adóhivatala közli: A 29.000—1938. P. M. sz. rendelet értelmében az I—IV. járadék osztályú hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva, valamint a vitézségi és éremtulajdonosok és a tűzharcosok a terhükre kivetett földadó, házádo és általános kereseti adó, valamint az ezek után járó állami, törvényhatósági és községi pótdadó után a következő kedvezményekben részesíttetnek:

I. Amennyiben a terhükre kivetett földadó, házádo és általános kereseti adó együttes évi összege az 50 pengőt nem haladja túl, az I. járadék osztályú hadirokkantakat 30 százalékos, a II. járadék osztályú hadirokkantakat, a hadiözvegyeket és hadiárvaikat 20 százalékos, a III. és IV. járadék osztályú hadirokkantakat, valamint a vitézségi éremtulajdonosokat és tűzharcosokat 10 százalékos.

2. Amennyiben a terhükre kivetett földadó, házádo és általános kereseti adó együttes évi összege 50 pengőnél nagyobb, de a 100 pengőt nem haladja túl, az I. járadék osztályú hadirokkantakat, a hadiözvegyeket és hadiárvaikat 10 százalékos, a III. és IV. járadék osztályú hadirokkantakat, a hadiözvegyeket és hadiárvaikat 5 százalékos adó-mérséklés illeti meg.

Az I—IV. járadék osztályú hadirokkantaknak, a hadiözvegyeknek és hadiárvaiknak, valamint a vitézségi érem tulajdonosoknak és tűzharcosoknak az adó-mérséklésre az igényjogosultság igazolását követő évtől kezdve van igényük.

A fentiek alapján a városi adóhivatal felhívja az adókedvezményre jogosultakat, hogy folyó évi december hó 27., 29., 30. és 31-ik napján összes igazolványaikkal és az igazolványokról egypéldányban készített másolatokkal jelenjenek meg naponta délelőtt 9—14 óra között a Városházán. Földszint 15. sz. szobában nyilvántartásba való vételük végett. Azok is kötelesek megjelenni, akiknek más községben adójuk van, de Nagyváradon adót nem fizetnek. Nagyvárad 1944. december 22. A városi adóhivatal

Itt a tél!!

Ablakán, ajtaján
van már**Windfix?**

Szereli:

PAPP MARGIT

Rimanóczy-utca 8. — Telefon 14-23.

és **POLLIERUM**

Nagy Sándor-u. 6. — Telefon 14-85.

Mi újság a piacon?**Gabonaneműek.**

Semmi felhozatal. 100 kg bab 64—72 P.

Gyümölcsfélék.

Közepes felhozatal. 1 kgr alma 1.40—2.80 P. 1 kgr narancs 2.40 P. 1 db citrom 0.12—0.18 P. 1 kgr füge 2.30 P. 1 kgr körte 2.20—2.80 P. 1 kgr heeszedli 1.50 P. 1 kgr gesztenye 1.60 P. 1 kgr dió, héjas 1.70 P.

Zöldségfélék.

1 kgr burgonya 0.15—0.18 P. 1 kgr szárazbab 0.64—0.72 P. 1 kgr répa 0.16 P. 1 kgr hagyma 0.18—0.30 P. 1 kgr cékla 0.12 P. 1 db káposzta 0.08—0.10 P. 1 db vörös káposzta 0.14—0.16 P. 1 db olasz káposzta 0.12—0.14 P. 1 kgr tök, sütő, 0.30 P. 1 db karfiol 0.30—0.50 P. 1 kgr petrezselyem 3.20 P. 1 db kalarábé 0.4—0.6 P. 1 db zeller 0.10 P. 1 db retek 0.2—0.6 P. 1 kgr spenót 1.80—2 P. 1 db toma 0.10—0.20 P.

Élőállatok.

1 db szarvasmarha, vágó, kgr. 1—2.20 P. 1 db fejős tehén 300—600 P. 1 db szopós borjú, kgr. 1.20—1.40 P. 1 db sertés, hizott, kgr. 1.60—1.90 P. 1 kismalac 25—30 P. 1 db igásló 100—400 P. 1 db parádéslo 400—700 P.

Tejtermékek.

Közepes felhozatal. 1 liter tej 0.28—0.32 P. 1 kgr vaj 4.90—5.90 P. 1 kgr juhtúró 2.80 P. 1 kg tehéntúró 1.10 P. 1 liter tejfel 1.40 P. 1 kgr sajt 1.90—2 P.

Kenyér.

1 kgr kenyér, egységes 0.46 P.

Szárnyasok.

1 pár I. o. csirke, kgr. 2.50 P. 1 pár II. o. csirke, kgr. 2.50 P. 1 pár III. o. csirke, kgr. 2.50 P. 1 db hizott liba, kgr. 3 P. 1 db sovány liba, kgr. 2.10 P. 1 db pulyka, kgr. 2.10 P. 1 db hizott ruca, kgr. 2.70 P. 1 db sovány ruca, kgr. 2.10 P. 1 pár tojás, db 0.14—0.16 P.

Fa árak.

1 kocsis I. o. fa 45 P. 1 kocsis II. o. fa 40 P. 1 kocsis III. o. fa 35 P.

Szénafélék.

100 kgr jóhere, I. o. 9—11 P. 100 kgr jóhere II. o. 8—10 P. 100 kgr lucerna, I. o. 10—13 P. 100 kgr lucerna, II. o. 9—11 P. 100 kgr szalma 4—5 P.

Hús árak.

1 kgr marhahús 2.66 P. 1 kgr disznóhús 2.80—3 P. 1 kgr juhhús 3.180—2.40 P. 1 kgr bárányhús 1.80—2.40 P. 1 kgr bivalyhús 2.50 P. 1 kgr zsiradék 2.84 P. 1 kgr tepertő 3.30 P.

Halfélék.

1 kgr felváltó ponty 2.50—2.80 P. 1 kgr-on felül 2.80—3 P. 1 kgr Körös-hal 1.40—1.60 P.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjétek Magyar Lapok at.

A nagyvárad kir. járásbiróság 1942. évi ügybeosztása

(Nagyvárad.) A nagyvárad kir. járásbiróság jövő évi ügybeosztása megtörtént. A bírák ügybeosztása a következőképpen alakul: A járásbiróság elnöke dr. K. Nagy Zoltán, helyettese dr. Lőrinczy Gyula. Segédkezik dr. Bereczki Lajos j. b. jegyző. **Polgári peres ügyek:** Dr. K. Nagy Zoltán j. bírósági elnök, tárgyalási napja kedd, péntek. Dr. Barcsai László j. bírósági alelnök tárgyalási napja kedd, szerda, csütörtök, szombat. Dr. Nagy János kir. járásbíró tárgyalási napja hétfő, kedd, csütörtök, péntek. Dr. Pávó Pál kir. járásbíró tárgyalási napja kedd, szerda, péntek, szombat. Dr. Horváth Sándor kir. járásbíró tárgyalási napja hétfő, kedd, csütörtök, péntek.

Polgári nem peres ügyek: Dr. K. Nagy Zoltán j. bírósági elnök, intézi a kárenyhítési ügyek egy részét. Dr. Patkó Zoltán intézi a vagyonátruházási, holttestnyilvánítási, örökösölési, ingóvégrehajtási stb. ügyeket. Tárgyalási napja hétfő, szerda.

Büntető ügyek: Dr. Lőrinczy Gyula j. bírósági alelnök tárgyalási napja hétfő, szerda, péntek. Tárgyalja a román nyelvű büntetőügyeket, panaszokat, megkereséseket. Dr. Somogyi Sándor kir. járásbíró kedden, csütörtökön és szombaton tárgyalja a magyar nyelvű büntető ügyeket és panaszokat. Jegyzőkönyvvezetők dr. Szücs Ferenc és dr. Jakó István jegyzők.

Telekkönyvi ügyek: Dr. Felcsér Béla j. bíró intézi a román nyelvű ingatlanvégrehajtási tabuláris és konverziós ügyeket. Dr. Pávó Pál, dr. Galeta László telekkönyvi bírák tárgyalási napjuk szerda. Segédkezik dr. Tóth Kálmán titkár, dr. Pallos Emil és dr. Berényi György joghallgatók.

Munkásbiztosítási ügyek: Dr. Horváth Sándor kir. járásbíró, helyettese dr. Pávó Pál. Dr. Somogyi Sándor kir. járásbíró intézi a munkásbiztosítási kihágási ügyeket.

A teljes írásfoglalt ítéleteket minden szombaton függesztik ki. **Telekkönyvvezető:** Szokolinszki Róbert, helyettese vitéz Haró Zoltán. **Bírósági végrehajtók:** Dohos István helyettese Török Antal, helyettese Várady Ernő.

Pénzt és értéket csak a kir. járásbiróság elnöke vagy helyettese vehet át.

A világító kőolaj legmagasabb ára

Nagyvárad thj. város polgármestere 7219—1941 sz. alatt a következő hirdetményt adta ki: Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosának 56 700—1941. számú rendelete értelmében a világító kőolaj legmagasabb gyári eladási ára helyben ásványolaj finomítógár telepe, illetve helyben ásványolaj finomítógár lera-kata, vagy olyan helység vasútállomása, ahol ásványolajgyári lerakot van hordós tételben, göngyölt nélkül, forgalmi adóvaltsággal együtt, 100 kg-ként 54.20 pengő.

A világító kőolajnak legmagasabb nagykereskedői eladási ára helyben nagykereskedői telepe, hordós tételben, göngyölt nélkül, forgalmi adóvaltsággal együtt 100 kgr-ként 56.20 pengő.

pengő, illetve 100 literenként 46.10 pengő.

Azokban a városokban és községekben, ahol valamely ásványolajfinomító vállalat, vagy ásványolajnagykereskedő, úgynevezett tankjáratokat tart fenn, a nagykereskedő a világító kőolajnak házhoz szállításáért és a kiskereskedő üzlethelyiségében lévő kimerő tartályba töltéséért a tankjárat telephelyén 100 literenként 1 pengőt, egyéb helyeken 100 literenként 2 pengőt számíthat fel.

A világító kőolaj legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén egységesen, literenként 54 fillér.

Ezen árak folyó évi december hó 25-én lépnek hatályba. Nagyvárad, 1941. december hó 18-án. Dr. Soós István s. k. polgármester.

Mennyi karácsonyfagyertyát lehet vásárolni?

Nagyvárad város közéleti ügyosztálya 7222—1941. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki. A közéleti hivatal tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a közéleti minisztérium 606.880—1941. K. M. számú rendelete értelmében karácsonyfa gyertya csak a fo-

gyasztó vásárlási könyvébe való bejegyzés mellett szolgáltatható ki. Egy-egy vásárlási könyvre legfeljebb 10 darab 1 dkgr-os, vagy ennél kisebb karácsonyfa gyertyát szabad kiszolgáltatni. Ezen rendelkezések megszegése kihágást képez és hat hónapig terjedhető elzárással büntetettik.

SZINHÁZ**Színházi iroda közleményei:**

— **Három huszár.** Kedden este premierbérletben mutatja be a színház a karácsonyi ünnepek nagyszerű operett-újdonosságát a Három huszár. Ez a darab a Fővárosi Operettszínház legnagyobb sikere volt tavaly. Fényes kiállításban, remek szereposztásban hozza ki a színház ezt a slágernek ígérkező, mulatságos, táncos operettet, melynek főszerepeit Jurik Julcsi, Rad-

nóthy Éva, Koltay Aranka, Bartók Júlia, Dolly, Tanay, Solymossy, Kezma, Márky, Barsy és Ross játsszák.

— **János vitéz, gyermekelőadásban** megy szerdán délután 3 órakor olcsó helyárral. Amíg a Jézuska jön, addig minden jó gyerek a színházban lesz.

— **Az ünnepi műsor a következő:** Ünnepe első napján délután 3 órakor vitéz Molnár Iván felléptével a Bakaresti kaland, olcsó helyárral, 9 óra-

kor a Három huszár megy. — Ünnepe másodnapján 3 órakor vitéz Molnár Iván felléptével a Bakaresti kaland, és 9 órakor a Három huszár van műsorban. — Szombaton és vasárnap este is a Három huszár megy, szombaton tisztviselőbérlet.

Könyv és Kultúra**A művelt magyar ember nyelvkönyve**

Írta: dr. Techert József áll. gimn. tanár, műgyetemi m. szakelőadó. A művelt magyar ember nyelvkönyve, melynek hiányát már régen érezte a nagyközönség nyelvi problémák iránti érdeklődő része. A nyelvtudományi kutatások legújabb eredményeinek felhasználásával készült e mű, mely — bár nem vár az olvasótól nyelvészeti szakismereteket, — mégis tökéletes tájékoztatást nyújt nyelvünk leggyesze-ribb és legbonyolultabb jelenségeiről. Nemcsak a teljes és rendszeres magyar nyelvtant foglalja magában, de élvezetes olvasmány formájában ismerteti nyelvünk történetét és változásait a legrégebb kortól a mai napig. Bemutatja nyelvújásaink sajátosságait, a népi nyelv, a köznépv és az irodalmi nyelv közötti különbségeket, nyelvünk lélektanát és művelődéstörténetünk nyelvi bizonyítékait, hagyományait. Közérdekű olvasmány, mégis rendszeres tankönyv, a Bibliotheka adta ki, ára 1.40 pengő.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, álláskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Öltözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet. — Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árakat fizetek használt ruhákért. 810

Aranyat, brilliánst, ezüstöt magas áron vesznek, órák, ékszerrel javítok. Gyenge István ékszerész. Rakóczi ut 19.

Rádió alkalmivásár, használtak, telepes hálózatiakban negyven pengőért. Emődi, Tekei-u. 9. 816

Brilliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Korcsolyát, kerékpárt, varrógépet veszek bármilyen állapotban magas árral. Nikkelezés, köszörlülés, csere. Kiss Béláné műszaki üzlet, Mussolinitér 10. 817

Modern díjfa ebédli elköltözés miatt eladó. Megtekinthető délutánonként. Cim kiadóban.

Különféle

Tisztviselő abonoma ebéd, vacsora olcsón Mátyás étteremben, Szilágyi D. utca 5. 835

Kitűnő házikoszt olcsón kapható, — Mátyás étterem, Szilágyi Dezső-u. 5. 840

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.